

tagende er den Udstilling af Kvindearbejder, som fandt Sted i Chicago, i afvigte Sommer paa Verdensudstillingen der. Jeg tror nok, at jeg uden Overdrivelse tør sige, at denne Udstilling egentlig var den mest vellykkede Del af Verdensudstillingen, den, der vakte størst Opmærksomhed i de paagældende interesserede Kredse. Man har næppe kunnet læse en Beretning om Verdensudstillingen uden at støde paa Meddelelser om den Interesse, med hvilken de amerikanste Kvinder og Kvinder i alle Egne af Verden have omfattet denne Udstilling, og hvilken praktisk Nytte den har haft, idet den er bleven studeret som ingen anden Afdeling af den store Udstilling. De forskellige Fremstridt og Opfindelser, som denne Udstilling rummede inden for Kvindearbejds forskellige og mangartede Omraader, ere blevene studerede og udnyttede baade i den private og den industrielle Erhvervsvirksomhed, som ligger inden for Kvindearbejds Omraade. Man vil spørge: Hvad skal en saadan særlig Udstilling af Kvindearbejder til? Er det ikke ligegyldigt, enten saadanne Arbejder udføres af Mænd eller af Kvinder. Det kan synes, at der ingen Grund er til at opstille en særlig Klasse Arbejde som Kvindearbejde. Forholdet er jo dog det, at der er en særlig Industrigren, en stor Mængde Arbejder: Kunstvævning, Syning, Brodering, en Mængde under Husfliden hørende Ting, som altid have hørt til Kvindernes Omraade, og som i speciel Forstand er Kvindearbejde. Her ere Specialiteter, som kunne forlange at blive repræsenterede ved en Udstilling, ligesom andre Specialiteter ere blevene det. Det er ikke blot denne Udstillings Opgave at give en samlet Fremstilling af, hvad kvindelige Arbejdere have drevet det til i Norden; men tillige er det Meningen at give en historisk Fremstilling af Kvindesønnets Udvikling som erhvervsdrivende Del af Samfundet. Meningen er at give en Forestilling om, hvor forskelligt Forholdene der have formet sig fra gamle Tider indtil nu, hvorledes man har arbejdet sig op, og hvorledes flere og flere Omraader ere dragne ind under kvindelig Virksomhed; men en saadan Udstilling vil sikkert ogsaa kunne udøve en oplivende og fremadrivende Indflydelse paa det mangartede Arbejde, som vedblivende udføres paa dette Omraade. Dette Ting har ved flere Lejligheder ved sine Afstemninger givet sin Sympati for Kvindesagen til Kende, saa jeg tvivler ikke paa, at hvor det gælder om den sundeste Del af Arbejdet for denne Sag, nemlig det, der gaar ud paa at sætte Kvinderne i Stand til ved eget Arbejde at komme til større Erhvervs-

dygtighed, saa at de bedre kunne udfylde deres Plads i Samfundet, vil man ikke nægte en Bevilling, som staar i nøje Forbindelse med disse Bestræbelser. Naturligvis kan der diskuteres om, hvad en saadan Udstilling til syvende og sidst gavner. Jeg hører til dem, som ere noget tilbøjelige til at tro, at man i dette Aarhundrede noget har overburdet Udstillingernes Betydning. Det skulde glæde mig, om det uhyre Kapløb mellem Verdensudstillingerne, hvor den sidste altid har været et Hestehoved foran den næstsidste, og hvorved der har udviklet sig saadanne Kolosser saa uoverkuelige og umulige at faa Rede paa, som Chicagoudstillingen, om disse Udstillinger havde set deres sidste Dag. Men jeg tror, at man skal sympatisere med, hvad der i ganske anden Grad har Betydning nemlig de mere specielle Udstillinger, som i en ganske anden Grad ere overkuelige. Her er man fuldstændig i Stand til virkelig at arbejde sig igennem det hele og faa Udbytte deraf. Der er det ikke saaledes, at hundrede Tusinde forskellige Ting forvirre og trætte, saa at man intet faar ud deraf tilsidst. Det er rimeligt, at denne Udstilling bliver benyttet som Udgangspunkt for Forhandlinger mellem Kvinder i de nordiske Lande om forskellige praktiske Formaal, den vil ikke faa nogen politisk Karakter, heller ikke nogen social-agitatorisk, men den vil blive et Tilnærmingspunkt for forskellige Bestræbelser for at udvikle kvindelig Erhvervsdygtighed paa forskellige Omraader. Jeg skal med disse Ord anbefale denne Bevilling til det høje Tings Velvilje. Det næste Punkt er 268, hvor Udvalget med Undtagelse af to ærede Medlemmer, som ere nævnte i Betænkningen, har foreslaaet at indsætte en ny Konto: Tilskud til Anlæg af en Havn ved Suelsminde 25,000 Kr. Ærede Medlemmer ville erindre denne Sags Historie fra i Fjor. De ville erindre, hvorledes man i Fjor her i Tinget med stor Majoritet vedtog et Laan paa 35,000 Kr., rentefrit i 20 Aar, til denne Havn. Der blev vel indvendt fra Regeringen og Mindretallet, som ikke vilde med der-til, at det var en uheldig Form for Understøttelse til en saadan Havn, man vilde hellere gaa ind paa et ligefremt Tilskud end paa et saadant rentefrit Laan, fordi man mente, at dette sidste egentlig kun var en anden Form for en Gabe, og skulde man til det, vilde man hellere give det rent ud, saa vidste man, hvad man havde at holde sig til; det er netop denne Anvisning, som Udvalget i Aar har ladet sig det være magtpaaliggende at følge, Vi haabe, at Stillingen fra Regeringens Side i Aar vil